

OUTOKUMPU OYJ
TOIMINTAKERTOMUS
JA
TILINPÄÄTÖS
2017

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0215254-2

Sisällysluettelo	Sivu
OUTOKUMPU OYJ:N TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2017	
TOIMINTAKERTOMUS	1
TILINPÄÄTÖS	21
Konsernitilinpäätös, IFRS	
Konsernin tuloslaskelma	21
Konsernin laaja tuloslaskelma	22
Konsernitase	23
Konsernin rahavirtalaskelma	25
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	27
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	28
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	
Emoyhtiön tuloslaskelma	91
Emoyhtiön tase	92
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	93
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	94
Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä	104
LISÄTIETOJA	
Muuta taloudellista informaatiota	105

Hallituksen toimintakertomus

Vuosi 2017 oli menestyksenkäs vuosi Outokummulle. Yhtiö jatkoi vuoden aikana strategian määrätietoista toteutusta voidakseen olla paras ruostumattoman teräksen arvontuottaja vuoteen 2020 mennessä. Outokummun oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistui edellisvuodesta 631 milj. euroon. Vaikka vahva markkinatilanne tuki kannattavuutta, yhtiö saavutti hyviä tuloksia vähentämällä kustannuksia sekä parantamalla tehokkuutta ja tuottavuutta. Outokumpu paransi taloudellista asemaansa merkittävästi ja vähensi nettovelan alle 1,1 mrd. euron. Vaikka yhtiö eteni hyvin vision saavuttamisessa, on kuitenkin selvää, että työtä on vielä jäljellä. Vuonna 2017 toimintavarmuuteen liittyvät haasteet erityisesti ferrokromitoiminnoissa vaikuttivat yhtiön tulokseen, ja toimintavarmuuden parantaminen onkin Outokummun keskeisin tavoite vuonna 2018.

Markkinakehitys

Ruostumattoman teräksen kysyntä

Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kulutus¹ kasvoi 6,0 % vuonna 2017 edellisvuodesta. Aasian ja Tyynenmeren alueella kulutus kasvoi 6,5 %, Amerikassa 4,7 % ja EMEAssa 4,6 %. Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen reaalikysyntä oli 41,2 milj. tonnia vuonna 2017, kun kysyntä kasvoi 5,5 % edellisvuoden 39,1 milj. tonnista. Kysyntä kasvoi eniten Aasian ja Tyynenmeren alueella, jossa kasvua oli 6,3 %. EMEAssa kysyntä kasvoi 3,4 % ja Amerikassa 3,2 %. (Lähde: SMR tammikuu 2018)

Vuonna 2017 reaalikysyntä kasvoi eniten kulutustavara- ja lääketeollisuudessa (6,7 %) ja arkkitehtuurissa, rakentamisessa ja infrastruktuurissa (6,0 %). Autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä kasvua oli 4,5 %, kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa 3,7 % ja teollisuus-tuotannossa ja raskaassa teollisuudessa 3,0 %. (Lähde: SMR tammikuu 2018)

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti EU-alueelle nousi arviolta 27,6 %:iin kokonaiskulutuksesta vuonna 2017 edellisvuoden keskimäärin 24,6 %:sta. Tuonti Malesiasta, Yhdysvalloista, Intiasta ja Taiwanista kasvoi, kun taas tuonti Etelä-Koreasta, Vietnamista ja Brasiliasta laski. (Lähde: EUROFER tammikuu 2018)

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti Yhdysvaltoihin oli arviolta 22,5 % kokonaiskulutuksesta vuonna 2017 alle edellisvuoden keskiarvon 23,3 %. Tuonti Kiinasta laski merkittävästi, kun taas tuonti lähes kaikista muista merkittävistä vientimaista nousi edellisvuodesta. (Lähde: American Iron & Steel Institute marraskuu 2017)

Seosaineiden hintakehitys

Nikkelin hinta laski vuoden 2017 alkupuoliskolla, koska sekä Indonesian että Filippiinien nikkeli-malmi tarjonnan odotettiin kasvavan ja Kiinan ruostumattoman teräksen kysynnän hiljenevän kausiluonteisesti. Vuoden jälkipuoliskolla hintaa nostivat sijoittajien kiinnostus, heikko Yhdysvaltain dollari ja ruostumattoman teräksen hyvät kysyntänäkymät maailmantalouden toipuessa. Hinta oli korkeimmillaan 12 830 Yhdysvaltain dollarissa tonnilta marraskuun alussa, minkä jälkeen se laski 12 000 dollarin tasolle vuoden lopussa. Hinta oli keskimäärin 10 411 dollaria tonnilta vuonna 2017 ja nousi 8,5 % vuoden 2016 keskimääräisestä 9 600 dollarista tonnilta.

Ferrokromin sopimushinta nousi 1,65 Yhdysvaltain dollariin naualta vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä, koska malmin tarjonta heikkeni ja Kiinan ruostumattoman teräksen tuotanto tuki vahvaa ferrokromin kysyntää. Toisella ja kolmannella neljänneksellä ferrokromin hinta laski 1,54 ja 1,10 dollariin naualta tarjonnan vahvistuttua ja Kiinan ferrokromikysynnän heikennyttyä. Neljän

¹ Kulutus = reaalikysyntä + varastojen muutos

neljänneksen hinta oli 1,39 dollaria naualta, mutta vuoden 2018 ensimmäiselle neljännekselle hinta laski 1,18 dollariin naualta Kiinan ferrokromin kysynnän ja tarjonnan tilanteen seurauksena.

Liiketoiminta-alueet

Europe

Kaikkiaan ruostumattoman teräksen markkinat olivat vahvat vuonna 2017. Erityisen vahvaa kysyntä oli vuoden alkupuoliskolla, minkä jälkeen kysyntä heikkeni kesäkauden aikana. Kolmannen neljänneksen aikana kysyntä alkoi taas vähitellen vahvistua. Euroopan perushinnat nousivat edellisvuodesta CRU:n mukaan 60 euroa tonnilta keskimäärin 1 123 euroon tonnilta. Tuonnin osuus Euroopan markkinoista kasvoi vuoden alkupuoliskolla. Nousu rauhoittui vuoden jälkipuoliskolla, mutta tuonnin osuus oli suurempi kuin edellisvuonna.

Europeen ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 1 582 000 tonnia vuonna 2017. Toimitukset laskivat edellisvuoden 1 625 000 tonnista, joka sisälsi syyskuussa 2016 suljetun Benrathin tehtaan 65 000 tonnin toimitukset. Europe-liiketoiminta-alueen liikevaihto kasvoi kuitenkin 13,5 % 4 455 milj. euroon (3 927 milj. euroa²) vahvan markkinatilanteen nostaessa hintoja ja tuotejakauman parannuttua. Liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden keskimääräiset perushinnat nousivat 70 euroa tonnilta vuodesta 2016.

Europe-liiketoiminta-alueen oikaistu käyttökate nousi 241 milj. eurolla 615 milj. euroon vuonna 2017 (374 milj. euroa). Ferrokromin hinnan lisäksi tuloskehitystä tukivat kustannussäästöt ja myynnin toimenpiteet etenkin vuoden alkupuoliskon aikana. Lisäksi kannattavuutta paransi perushintojen nousu. Tekniset ongelmat ja yhden ferrokromiuunin kunnossapitotyöt kuitenkin kumosivat osittain hinnannousun vaikutukset ja laskivat vuoden 2017 ferrokromin tuotantomäärän 415 000 tonniin (469 000 tonnia). Lisäksi kaksin ja sähkön hinnannousu sekä kunnossapitokustannusten kasvu vaikuttivat negatiivisesti tulokseen. Raaka-aineisiin liittyvillä varastoilla ja metallijohdannaisilla oli 24 milj. euron negatiivinen vaikutus tulokseen (1 milj. euron negatiivinen vaikutus).

Americas

Vuonna 2017 Yhdysvaltain ruostumattoman teräksen markkinatilanne oli kokonaisuutena hyvä. Kysyntä oli vahvaa koko vuoden ajan, ja perushinnat olivat nousussa 10 ensimmäisen kuukauden ajan, kunnes ne laskivat selvästi marras–joulukuussa. CRU:n mukaan Yhdysvaltain perushinnat olivat keskimäärin 1 374 dollaria tonnilta hintojen noustua edellisvuodesta 88 dollaria tonnilta. Tuonnin osuus Yhdysvaltain markkinoista pysyi vuoden aikana vakaana suhteellisen maltillisella tasolla.

Ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 742 000 tonniin edellisvuoden 690 000 tonnista. Toimitusten kasvun myötä Americasin liikevaihto kasvoi 1 546 milj. euroon (1 325 milj. euroa). Liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden keskimääräiset perushinnat nousivat 60 dollaria tonnilta vuodesta 2016.

Americas paransi huomattavasti kannattavuuttaan vuonna 2017, ja liiketoiminta-alueen oikaistu käyttökate nousi selvästi edellisvuodesta 21 milj. euroon (-27 milj. euroa). Tulosta paransivat toimitusten kasvu, perushintojen nousu, toiminnan tehostaminen ja muuttuvien sekä myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kustannusten selkeä vähennys. Raaka-aineisiin liittyvillä varastovoitoilla ja metallijohdannaisilla oli 7 milj. euron positiivinen vaikutus (10 milj. euroa) tulokseen vuonna 2017.

² Sulkeissa esitetyt vertailutiedot viittaavat vuoteen 2016 ellei toisin mainita.

Long Products

Vuoden 2017 aikana pitkien tuotteiden kysyntä kasvoi sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa edellisvuodesta erityisesti autoteollisuudessa, öljy- ja kaasuteollisuudessa sekä lentokone- ja avaruusteollisuudessa. Hinnat pysyivät vakaina vuoden aikana ja alkoivat vähitellen nousta vuoden loppua kohden. Tuonnin paine pysyi Yhdysvalloissa melko kovana, koska pitkille tuotteille ei ole asetettu polkumyyntitulleja.

Toimitusmäärät nousivat 264 000 tonniin vuonna 2017 edellisvuoden 245 000 tonnista kysynnän ollessa vahvaa. Tuotejakauma parani vuoden aikana. Oikaistu käyttökate nousi 16 milj. euroon, mikä oli selvä parannus edellisvuoden -1 milj. eurosta. Raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen ja metallijohdannaisten nettovaikutus oli 3 milj. euroa (-1 milj. euroa).

Taloudellinen kehitys

Toimitukset

Vuonna 2017 ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 2 448 000 tonnissa samalla tasolla kuin edellisvuoden 2 444 000 tonnia. Americasin ja Long Productsin toimitukset kasvoivat selvästi, mutta Europen toimitukset laskivat.

Toimitukset

1 000 tonnia	2017	2016	2015
Kylmävalssatut tuotteet	1 713	1 731	1 767
Kirkkaat kuumanauhat	428	425	346
Kvarttolevyt	79	100	102
Pitkät tuotteet	70	65	63
Puolituotteet	262	247	222
Ruostumaton teräs ¹⁾	157	121	95
Ferrokromi	105	126	128
Putkituotteet	1	1	9
Toimitukset yhteensä	2 553	2 570	2 509
Ruostumattoman teräksen toimitukset	2 448	2 444	2 381

¹⁾Mustat kuumanauhat, aihiot, teelmät ja muut ruostumattomat terästuotteet

Liikevaihto ja kannattavuus

Liikevaihto kasvoi 11,8 % edellisvuodesta 6 363 milj. euroon (5 690 milj. euroa) vuonna 2017. Kasvu johtui lähinnä seosainelisien sekä Europen että Americasin keskimääräisten perushintojen noususta.

Liikevaihto

Milj. €	2017	2016	2015
Europe	4 455	3 927	4 318
Americas	1 546	1 325	1 214
Long Products	591	487	551
Muu toiminta	507	567	974
Sisäiset erät	-737	-615	-673
Liikevaihto yhteensä	6 363	5 690	6 384

Kannattavuus parani vuonna 2017 merkittävästi, ja oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistui 631 milj. euroon (309 milj. euroa). Kannattavuutta paransivat pääasiassa ferrokromin ja perushintojen nousu

sekä parantunut kustannustehokkuus. Vuonna 2017 raaka-aineisiin liittyvien varastojen ja metallijohdannaisiin liittyvät tappiot olivat 20 milj. euroa (11 milj. euron voitto).

Kannattavuus

Milj. €	2017	2016	2015
Oikaistu käyttökate			
Europe	615	374	312
Americas	21	-27	-120
Long Products	16	-1	10
Muu toiminta ja sisäiset erät	-22	-37	-37
Oikaistu käyttökate yhteensä	631	309	165
Oikaisut	31	47	366
Käyttökate	663	355	531
Liiketulos	445	103	228
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	9	5	49
Rahoitustuotot ja -kulut	-127	-121	-149
Tulos ennen veroja	327	-13	127
Tuloverot	64	156	-41
Tilikauden tulos	392	144	86
Liiketulosprosentti	7,0	1,8	3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,3	2,6	5,3
Osakekohtainen tulos, €	0,95	0,35	0,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	0,90	0,35	0,23
Liiketoiminnan nettorahavirta	328	389	-34

Vuoden 2017 tuloverot sisältävät 125 milj. euron laskennallisen verotuoton (189 milj. euroa), joka liittyy aiemmin kirjaamattomiin laskennallisiin verosaamisiin lähinnä Saksassa. Tilikauden tulos vuodelta 2017 oli 392 milj. euroa (144 milj. euroa) ja osakekohtainen tulos 0,95 euroa (0,35 euroa).

Outokummulla on lähinnä Yhdysvalloissa 1 922 milj. euroa verotappioita, joista ei ole vielä kirjattu laskennallisia verosaamisia. Niistä voidaan kirjata laskennallinen verosaaminen, kun yhtiön verotettava tulo nousee riittävälle tasolle näissä maissa.

Liiketoiminnan rahavirta

Vuoden 2017 liiketoiminnan rahavirta oli 328 milj. euroa (389 milj. euroa). Käyttöpääoman 180 milj. euron kasvu (307 milj. euron vähennys) vaikutti negatiivisesti rahavirtaan.

Rahoitus

Rahavarat olivat vuoden lopussa 112 milj. euroa (204 milj. euroa). Kokonaisuudessaan rahavarat ja maksuvalmiusreservit olivat noin 0,8 mrd. euroa (1,0 mrd. euroa). Maksuvalmiusreservit laskivat pääasiassa siksi, että Outokumpu peruutti 30 milj. euron pitkäaikaisen valmiusluottosopimuksen, lunasti vuonna 2019 erääntyvän 250 milj. euron joukkovelkakirjalainan ja lunasti 47,5 milj. euroa vuonna 2021 erääntyvästä joukkovelkakirjalainasta.

Korollinen nettovelka laski 1 091 milj. euroon edellisvuoden lopun 1 242 milj. eurosta. Velkaantumistaso laski 40,1 %:iin (51,4 %).

Vuonna 2017 nettorahoituskulut olivat 127 milj. eurossa suunnilleen edellisvuoden tasolla (121 milj. euroa). Korkokulut laskivat 92 milj. euroon (105 milj. euroa).

Taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

Milj. €	2017	2016	2015
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset velat	698	987	1 249
Lyhytaikaiset velat	505	458	547
Rahavarat	-112	-204	-186
Korollinen nettovelka yhteensä	1 091	1 242	1 610
Oma pääoma	2 721	2 416	2 329
Oman pääoman tuotto, %	15,4	6,4	3,9
Velkaantumisaste, %	40,1	51,4	69,1
Omavaraisuusaste, %	46,3	40,4	39,6
Korkokulut	92	105	130

Pientääkseen korkokuluja entisestään Outokumpu lunasti ennenaikaisesti vakuudellisen joukkovelkakirjalainan, jonka kiinteä korko on 6,625 % ja joka olisi eräännytynyt vuonna 2019. Nimellisarvoltaan 250 milj. euron joukkovelkakirjalaina lunastettiin joulukuussa 2017. Lisäksi Outokumpu lunasti osittain 250 milj. euron vakuudellisen joukkovelkakirjan, joka eräännyy vuonna 2021. Lainan nimellismäärästä lunastettiin kesäkuussa 10 % ja joulukuussa toiset 10 %. Lunastusten seurauksena vuonna 2021 eräännyvän joukkovelkakirjalainan nimellismäärä oli joulukuun 2017 lopussa 203 milj. euroa. Lainan korko on 7,25 %.

Lisäksi Outokumpu allekirjoitti syndikoidun valmiusluoton muutos- ja jatkosopimuksen joulukuussa 2017 ja sopi päärahoittajien kanssa osittaisesta vakuuksien vapauttamisesta. Muutettu 650 milj. euron valmiusluotto eräännyy toukokuussa 2021. Luoton käyttötarkoitus on yhtiön yleiset rahoitustarpeet.

Outokummulla on Moody's Investors Servicen luottoluokitus. Moody's nosti marraskuussa Outokummun luottoluokituksen tasolle B1 ja yhtiön maksuhäiriön tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyyden luokituksen tasolle B1-PD. Luokitukset olivat aiemmin B2 ja B2-PD. Moody's nosti myös Outokummun vakuudellisten joukkovelkakirjojen luokitukset tasolle Ba3 tasolta B1. Luokitusten näkymät ovat vakaat.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Vuonna 2017 käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 174 milj. euroa (164 milj. euroa).

Investoinnit käyttöomaisuuteen

Milj. €	2017	2016	2015
Europe	104	101	96
Americas	18	17	19
Long Products	8	8	7
Muu toiminta	44	37	32
Investoinnit käyttöomaisuuteen yhteensä	174	164	154
Poistot	216	226	302

Ei-taloudellinen kehitys Outokummussa

Outokumpu on johtava ruostumattoman teräksen tuottaja, jolla on ensiluokkaiset tehtaat sen päämarkkina-alueilla Euroopassa ja Amerikassa sekä maailmanlaajuinen myynti- ja palvelukeskusverkosto lähellä kansainvälisiä asiakkaitaan. Outokumpu valmistaa ruostumatonta terästä, joka on yhtiön suurin panos kestävään kehitykseen. Ruostumatonta terästä käytetään arkkitehtuurissa ja rakentamisessa, infrastruktuurissa, kodinkoneissa, liikenteessä ja raskaassa teollisuudessa. Ruostumaton teräs on luja, korroosionkestävä, hygieeninen ja esteettinen materiaali, jolla on hyvä lujuus-paino-suhde ja jota ei tarvitse huoltaa. Näiden ominaisuuksien ansiosta ruostumattoman teräksen kulutus on kasvanut viime vuosikymmeninä nopeammin kuin minkään muun metallin (lähde: CRU, elokuu 2017).

Outokummun ruostumattoman teräksen raaka-aineista 87,4 % on kierrätettyä materiaalia. Valmistamalla uusia tuotteita kierrätysteräksestä ja metalliromusta säästetään myös luonnonvaroja. Outokummun tavoitteena on minimoida tuotantonsa ympäristövaikutukset koko tuotantoprosessissa. Pitkän käyttöikänsä päätteeksi ruostumaton teräs on 100-prosenttisesti kierrätettävissä ilman laadun heikkenemistä. Outokummun liiketoiminta perustuu siten kierrätystalouteen. Outokummun tuotantoyksiköt sijaitsevat usein suhteellisen pienissä kaupungeissa, mikä tarkoittaa, että Outokummun merkitys lähialueen taloudessa on iso ja yhtiö on usein yksi alueen harvoista yksityisen sektorin työnantajista.

Valtaosa ruostumattoman teräksen toimituksista on austeniittisia (76 %) tai ferriittisiä (18%) standardi- ja erikoisteräksiä, minkä lisäksi 3 % toimituksista on duplex-erikoisteräksiä ja 3 % muita ruostumattoman teräksen lajeja. Vuonna 2017 Outokummun liikevaihdosta 55 % tuli suoraan loppuasiakkailta (arkkitehtuuri, rakentaminen ja infrastruktuuri, kuluttajatavara- ja lääketieteellisyys, teollisuustuotanto ja raskasteollisuus, kemian-, petrokemian- ja energiateollisuus sekä autoteollisuus ja raskas liikenne), ja 45 % liikevaihdosta tuli jakelijoilta ja metallien jatkojalostajilta, kuten putkenvalmistajilta. Outokummun tuotantoprosessi on hyvin integroitu yhden ruostumattoman teräksen pääraaka-aineen eli kromin louhinnasta ja ferrokromituotannosta sulatukseen, kuumavalssaukseen, kylmävalssaukseen sekä viimeistelyyn. Tässä integroidussa tuotantoketjussa jokaisella liiketoiminta-alueella, tehtaalla ja funktiolla on selkeä rooli. Outokummun vahvuuksiin kuuluvat tehokas hankinta, pääsy tärkeimpiin raaka-aineisiin, tehokas ja integroitu tuotanto, ensiluokkainen toimitusketju, vahva tuoteportfolio ja erinomainen laatu, pitkäaikainen ja tasapainoinen asiakaspohja tärkeimmillä markkina-alueilla sekä johtava tutkimus- ja kehitystoiminta ja tekninen asiantuntemus.

Kestävän kehityksen politiikat ja periaatteet

Tärkeimmät Outokummun toimintaa ohjaavat politiikat ovat yhtiön eettiset periaatteet, toimintaohje sekä ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu politiikka. Nämä politiikat ovat saatavilla englanniksi osoitteessa www.outokumpu.com/en/sustainability/corporate-responsibility/. Outokumpu on myös mukana tieteelliseen standardiin pohjautuvassa pitkän aikavälin ilmastotavoitteessa (Science Based Targets Initiative) sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteissa. Outokumpu noudattaa kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia lakeja ja asetuksia ja kunnioittaa kansainvälisiä sopimuksia ihmisoikeuksista ja työntekijöiden oikeuksista, kuten YK:n ihmisoikeusjulistusta, ja tuomitsee pakkotyön ja lapsityövoiman käytön. Kaikilla Outokummun työntekijöillä on vapaus liittyä paikallisiin työntekijäliittoihin. Outokumpu odottaa toimittajiensa ja urakoitsijoidensa noudattavan soveltuvia lakeja ja asetuksia sekä Outokummun toimintaohjetta ja täyttävän yhtiön toimittajille asettamat vaatimukset.

Outokummun eettiset periaatteet ovat ihmisoikeudet ja ihmisarvo, planeetan tulevaisuus, hyvä yrityskansalaisuus ja terve työyhteisö. Yhtiön toimintaohje määrittelee päivittäisen liiketoiminnan menettelytavat ja periaatteet sekä edellyttää paitsi lakien ja asetusten mukaista, myös eettistä käytöstä tasa-arvoisen kohtelun pohjalta. Käytännössä se tarkoittaa jokaisen pitämistä turvassa, jokaisen kunnioitettavaa kohtelua, lakien ja asetusten noudattamista ja sitä, että asiat tehdään

eettisesti oikein ja liiketoimintaa tehdään ympäristön kannalta kestäväällä tavalla. Outokumpu ei hyväksy minkäänlaista korruptiota ja edellyttää, että kilpailulainsäädäntöä noudatetaan tarkkaan. Outokummun ohjeet korruption torjumiseksi antavat tarkemmat ohjeet vastuullisen liiketoiminnan käytännöistä. Outokumpu kunnioittaa ihmisoikeuksia, edistää monimuotoisuutta eikä hyväksy minkäänlaista syrjintää tai suvaitsemattomuutta, joka perustuu etniseen alkuperään, kansallisuuteen, uskontoon, poliittisiin näkemyksiin, seksuaaliseen suuntautumiseen tai ikään.

Outokummun ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu politiikka kuvaa yhtiön sitoutumista näiden asioiden jatkuvaan kehittämiseen, yhtiövastuuseen, lakien ja asetusten noudattamiseen kaikissa yhtiön toimintamaissa sekä sidosryhmien vaatimusten täyttämiseen.

Ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu politiikan lisäksi Outokummussa on käytössä tiukat turvallisuusperiaatteet ja työterveys- ja turvallisuusstandardit. Kaikilla Outokummun tiloissa ja alueilla työskentelevillä henkilöillä on oikeus turvalliseen ja terveelliseen työympäristöön. Henkilöstön terveys ja hyvinvointi ovat päivittäisen toiminnan elinehto ja pitkän aikavälin kilpailukyvyä edellytys. Outokumpu uskoo, että kaikki tapaturmat ovat ehkäistävissä, ja työskentelee saavuttaakseen nollan tapaturman tavoitteen.

Konsernin periaatteet, politiikat ja ohjeet ovat Outokummun hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden perusta. Poliittikoja ja ohjeita toteutetaan sisäisen viestinnän, pakollisten koulutusten ja sisäisen valvonnan keinoin. Vuonna 2017 Outokummussa käynnistyi hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden projekti sisäisen valvonnan parantamiseksi ja kehittämiseksi entisestään. Osana tätä projektia Outokumpu on ottanut käyttöön toimintamallin, jossa sisäinen valvonta on jaettu kolmeen osaan. Etulinjassa ovat liiketoiminnot, jotka noudattavat konsernin politiikkoja ja ohjeita. Liiketoimintojen tukifunktiot edistävät ja valvovat näiden ohjeiden noudattamista, ja sisäinen ja ulkoinen tarkastus varmentavat viime kädessä politiikkojen ja ohjeiden mukaisen toiminnan. Sisäinen tarkastus valvoo jatkuvasti ulkopuolisten tarkastajien tukemana konsernin ohjeistuksen ja standardien noudattamista, kun taas ympäristöorganisaatio seuraa ympäristötavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain. Lisäksi tehdään vuosittain ympäristöauditointeja riskiarvioinnin perusteella. Yhtiö seuraa säännöllisesti toimittajiaan ympäristölainsäädännön noudattamisen näkökulmasta. Osana liiketoiminnan johtamista palkitsemisjärjestelmät tukevat strategisten tavoitteiden, kuten tavoitteista tärkeimmän eli turvallisuuden, toteutumista.

Pitkän aikavälin kestävä kehityksen tavoitteet

Outokummun yritys vastuun tavoitteena on parantaa yhtiön resurssitehokkuutta minimoimalla neitseellisten materiaalien ja energian käyttöä sekä edistää ilmastonsuojelua. Pitkän aikavälin tavoitteet ovat:

- Kierrätysisällön kasvattaminen 90 %:iin vuoteen 2020 mennessä
- Energiat ehokkuuden parantaminen 1 %:lla vuodessa vuoteen 2020 saakka
- Suorien ja epäsuorien hiilidioksidipäästöjen vähentäminen 14 %:lla vuoteen 2023 mennessä verrattuna vuosien 2014–2016 lähtötasoon (mukaan lukien toimitusketjun päästöt)
- Turvallisuuden nostaminen teollisuuden alan parhaan 10 %:n joukkoon vuoteen 2020 mennessä (pidemmän aikavälin tavoite: ei yhtään tapaturmaa)

Outokumpu on mukana tieteelliseen standardiin pohjautuvassa ilmastotavoitteessa (Science Based Target), jonka tavoitteena on päästöjen pienentäminen talouden kasvaessa. Yritysten tavoitteet kasvihuonekaasujen pienentämiseksi ovat tieteellisiä, mikäli ne ovat linjassa sen tavoitteen kanssa, että lämpötilan nousu rajoitetaan vuoteen 2050 mennessä 2 asteeseen verrattuna teollistumista edeltäneeseen aikaan. Outokummun päästötavoite tuotettua tonnia kohti sisältää toimittajien päästöt ja on linjassa terästeollisuuden tavoitteiden kanssa.

Ympäristövastuu

Ruostumattoman teräksen suurimmat ympäristövaikutukset ovat suora ja epäsuora energian käyttö, päästöt ilmaan, tuotantolaitosten päästöt veteen ja tuotantoprosessissa syntyvä jäte.

Outokummun käyttämät pölyntalteenottojärjestelmät ottavat talteen 99 % pölyistä, ja vettä kierrätetään tuotantoprosessissa niin paljon kuin mahdollista sekä puhdistetaan tehtailla. Outokummun tavoitteena on vähentää kaatopaikalle menevän jätteen määrää ja käyttää tuotantoprosesseissaan syntyvää jätettä omassa tuotannossaan. Outokummun tavoitteena on myös lisätä tuotantoprosessiensa sivutuotteiden, kuten kuonan, käyttöä yhtiön ulkopuolella esimerkiksi tienrakennuksessa, betonivalmistuksessa ja vedenpuhdistuksessa. Näin vähennetään kaatopaikalle menevän jätteen määrää ja säästetään samalla luonnonvaroja. Tuotannossa syntyvän jätteen lisäksi kaivostoiminnassa syntyy rikastushiekkaa, joka läjitetään kaivosalueelle.

Vuonna 2017 Outokummun tuotteiden kierrätys sisältö oli 87,4 % (2016: 87,1% ja 2015: 87,2 %). Energiatohokkuuden kumulatiivinen nousu oli 10,4 % (2016: 9,1 % ja 2015: 7,6 %) verrattuna vuosien 2007–2009 vertailukelpoiseen lähtötasoon. Merkittäviä ympäristöongelmia ei ollut.

Kaiken kaikkiaan Outokumpu on edennyt suunnitellusti pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa, joista vain kierrätys sisällön kasvattaminen on hieman jäljessä aikataulusta. Vuonna 2017 Outokummun hiilidioksidipäästöt tuotettua tonnia kohti olivat vuosien 2014–2016 lähtötasolla. Toimitusketjun päästöt kasvoivat, koska Outokummun oli hankittava ferrokromia myös yhtiön ulkopuolelta tuotanto-ongelmien vuoksi. Tämän korvasi kuitenkin osaltaan Outokummun oman energiatohokkuuden hyvä kehitys: energian kulutus laski edellisvuoteen verrattuna, vaikka ruostumattoman teräksen tuotanto kasvoi 3 %. Kaatopaikalle menevän jätteen määrää onnistuttiin vähentämään, koska sivutuotteiden hyötykäytön osuus nousi.

Ympäristövaikutukset

	2017	2016	2015
Ilmastonmuutos			
Suorat CO ₂ -päästöt, tonnia	1 203 614	1 208 918	1 231 843
Epäsuorat CO ₂ -päästöt, tonnia	979 394	901 750	1 016 234
Epäsuorat CO ₂ -päästöt toimitusketjusta, tonnia	3 136 946	2 503 880	2 491 876
Suorat ja epäsuorat CO ₂ -päästöt, tonnia tuotettua tonnia kohti ¹⁾	1,760		
¹⁾ Vuosien 2014–2016 lähtötaso 1,764 tonnia			
Energia			
Polttoaineen kulutus, TJ	11 839	11 964	11 406
Sähkönkulutus, TJ	16 326	16 733	16 116
josta uusiutuvan vähähiilisen energian käyttö, %	60,0	67,3	62,9
Energian käyttö, GJ tuotettua tonnia kohti	9,3	9,8	10,5
Sivutuotteet, kuona			
Ruostumattoman teräksen ja ferrokromin tuotannossa käytetty kuona, tonnia	2 280 862	1 531 326	1 502 716
Kaikkien sivutuotteiden (ml. Ferrokromituotannon kuonan) käyttöaste, %	91,1	90,2	92,0
Jätteet			
Jäte ruostumattoman teräksen tuotannosta, tonnia	423 383	540 150	407 996
Läjitetty rikastushiekka kaivostoiminnasta, tonnia	784 585	856 245	830 874
Kaivostoiminnan jäte, tonnia tuotettua malmitonnia kohti	0,81	0,80	0,88
Jäte, tonnia tuotettua terästönä kohti	0,361	0,406	0,423

Kaikilla Outokummun tuotantolaitoksilla on ympäristöluvut, jotka määrittelevät tuotantotoiminnan rajat. Vuonna 2017 päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa. Tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ja niillä oli vain vähäisiä ympäristövaikutuksia.

EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) jatkuu kolmannella päästökauppakaudella (2013–2020). Päästökauppajärjestelmän alaiset Outokummun toiminnot saavat edelleen ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvan vertailun ja aiemman toiminnan perusteella. Päästöoikeudet olivat riittävät Outokummun toiminnoille vuonna 2017, ja niiden odotetaan riittävän vuodeksi 2018. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, eikä yhtiön tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävä vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Sosiaalinen vastuu

Outokummun tärkein turvallisuuden mittari on kaikkien työtatapaturmien taajuus, joka sisältää kuolemaan johtaneet tapaturmat, poissaoloon johtaneet tapaturmat, korvaavan työn tapaukset ja lääketieteellistä hoitoa vaatineet tapaturmat. Vuonna 2017 turvallisuus kehittyi tavoitteen mukaisesti, ja kaikkien työtatapaturmien taajuus laski 4,4:ään, kun tavoite oli alle 8,0. Vuoden aikana Outokumpu käynnisti turvallisuustietoisuuden lisäämiseen tähtäävän koulutuksen valituilla Euroopan ja Amerikan tehtailloillaan. Tavoitteena on kouluttaa kaikki Outokummun työntekijät vuoden 2018 loppuun mennessä. Outokumpu otti myös käyttöön koko konsernin turvallisuussäännöt – 10 perussääntöä, jotka varmistavat kaikkien outokumpulaisten turvallisuuden. Turvallisuussäännöt käsittävät kaikkein vakavimmat turvallisuusriskit ja -vaarat, ja ne muodostavat yhtenäiset säännöt kaikkien Outokummun työntekijöiden, urakoitsijoiden ja vierailijoiden turvallisuuden takaamiseksi.

Outokummun henkilöstömäärä laski 459:llä vuodesta 2016, ja yhtiön palveluksessa oli joulukuun 2017 lopussa 10 141 henkilöä (2016: 10 600 ja 2015: 11 002). Henkilöstömäärän lasku johtui pääasiassa New Castlen kvarttolevytehtaan ja Wildwoodin putkitehtaan myynnistä Yhdysvalloissa sekä jatkuneista uudelleenjärjestelyistä ja tehostamistoimenpiteistä. Kaikkiaan Outokummun tavoitteena on vähentää henkilöstömäärä tulevina vuosina 9 300:an. Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2017 yhteensä 549 milj. euroa (2016: 562 milj. euroa ja 2015: 585 milj. euroa). Välilliset henkilöstökustannukset olivat 135 milj. euroa (2016: 151 milj. euroa ja 2015: 177 milj. euroa).

Sosiaalisen vastuun mittarit

	2017	2016	2015
Tasa-arvo			
Työntekijät			
Miehiä, %	86	84	86
Naisia, %	14	16	14
Hallitus			
Miehiä, %	71	67	75
Naisia, %	29	33	25
Turvallisuus			
Kaikkien työtatapaturmien taajuus (miljoonaa työtuntia kohti)	4,4	8,7	N/A

Vuonna 2017 Outokummussa oli yhdeksän väitettyä mahdollista väärinkäytöstä. Kaikki tapaukset tutkittiin tarkkaan, ja niiden johdosta ryhdyttiin tarpeellisiin toimenpiteisiin. Keskeistä on viestiä jatkuvasti Outokummun toimintaohjeesta ja kouluttaa työntekijöitä siihen liittyen. Vuonna 2017 Outokummussa järjestettiin kaksi verkkokurssia, jotka liittyivät compliance-asioihin. Toimintaohjekoulutus oli pakollinen kaikille toimihenkilöille, joista kurssin suoritti 98 %. Toinen verkkokurssi järjestettiin kilpailulainsäädännöstä johdolle, myynnille, hankinnalle ja liiketoiminnan tukifunktioissa työskenteleville, joista 99 % suoritti kurssin.

Outokummun ylimmät toimielimet ovat varsinainen yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Vuonna 2017 kaikki hallituksen jäsenet olivat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Tutkimus ja tuotekehitys

Outokummun tutkimus- ja kehitystyö (t&k) käsittää prosessien, tuotteiden ja sovellusten kehityksen. T&k tekee tiivistä yhteistyötä myynnin, tuotannon ja asiakkaiden kanssa, jotta toimenpiteet ovat linjassa asiakkaan nykyisten ja tulevien tarpeiden kanssa. Outokummun tutkimus- ja kehitystoiminnot on keskitetty kolmeen t&k-keskukseen, jotka sijaitsevat Avestassa Ruotsissa, Krefeldissä Saksassa ja Torniossa Suomessa.

Vuonna 2017 Outokummun tutkimus- ja kehitysmenot olivat 13 milj. euroa eli 0,2 % liikevaihdosta (2016: 20 milj. euroa, 0,4 % liikevaihdosta; 2015: 23 milj. euroa, 0,4 % liikevaihdosta). Vuoden aikana yhtiössä otettiin käyttöön uusi työkalu t&k-projektien hallintaan, mikä tehosti huomattavasti tutkimus- ja kehitystoimintaa. T&k:n tehokkuutta lisäsi entisestään myös uuden t&k-keskuksen käyttöönotto Krefeldissä.

Prosessikehitystiimit jatkoivat tuotannon tukemista ja teknisen osaamisen siirtoa Outokummun yksiköiden välillä. Tuotekehitystyön merkittävin tulos oli Outokummun Ultra Alloy 825:n lanseeraus. Outokumpu on ainoa ruostumattoman teräksen tuottaja, jonka valikoimiin nikkeliseos kuuluu jopa 1 500 mm:n levyisenä nauhatuotteena. Toinen vuoden 2017 kohokohta oli Materialican palkinto, joka myönnettiin Outokummun patentoidulle hitsattavalle kennorakenneteknologialle.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastuualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

Riskienhallintaprosessi on osa johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, arviointiin ja priorisointiin, riskien pienentämiseen ja raportointiin. Keskeisiä riskejä arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Riskienhallinnan painopisteenä oli vuonna 2017 varmistaa Outokummun kustannuskilpailukyky, parantaa jatkuvasti riskienhallintaprosessia ja keskittyä turvallisuuden parantamiseen, maksuvalmiuden varmistamiseen sekä Outokummun toimintojen tehokkuuden ja valvonnan parantamiseen osana suurta liiketoiminnanmuutosprojektia, jonka tavoitteena on uudistaa hajanainen järjestelmäympäristö. Outokumpu jatkoi järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmiaan, joissa keskityttiin myös konerikkojen vahingontorjuntaan. Vuonna 2017 tehtiin kaikkiaan noin 20 paloturvallisuuteen ja konerikkojen vahingontorjuntaan liittyvää auditointia omien asiantuntijoiden ja ulkopuolisten neuvonantajien yhteistyönä. Merkittävimmät toteutuneet riskit vuonna 2017 olivat urakoitsijan kuolemaan johtanut työtaturma toukokuussa Degerforsissa Ruotsissa, tuotannon vakauteen liittyvät riskit erityisesti ferrokromitoiminnoissa ja Americas-liiketoiminta-alueen riittämätön kannattavuus.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun merkittävimpiä strategisia ja liiketoimintariskejä ovat yhtiön vision toteuttamiseen kuten toimintavarmuuden, kilpailukykyyn ja tuloskehityksen parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinoiden kehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; sähkön, polttoaineiden, nikkelin, raudan ja molybdeenin hintojen

muutosten vaikutus liiketoiminnan rahavirtaan ja rahoituksen saatavuuteen; ruostumattoman teräksen globaaliin kilpailuympäristöön vaikuttavat valuuttakurssien muutokset; sekä oikeudellisten kiistojen, maailmanpoliittisen tilanteen tai ympäristölainsäädännön muutosten epäsuotuisat vaikutukset liiketoimintaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, järjestelmävirheet, luonnonkatastrofien kaltaiset tapahtumat sekä väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, muihin projekteihin tai informaatioteknologiaan. Toteutuessaan ne voivat johtaa henkilö- tai omaisuusvahinkoihin, muihin vastuisiin, omaisuuden menetyksiin, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Vakuutukset kattavat osan Outokummun toiminnallisista riskeistä. Outokummun kannalta keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat suuret tulipalot tai konerikot, ja niistä aiheutuvat liiketoiminnan keskeytykset; ympäristövahingot; riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; projektien toteuttamiseen liittyvät riskit erityisesti uuden ERP-järjestelmän toteuttamisessa; toimitusketjuun liittyvät riskit ja riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista. Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on järjestelmällinen paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelma. Vuoden aikana tehtiin lisätoimenpiteitä tietoturvan parantamiseksi.

Ympäristöriskit

Merkittävimmät ympäristöön liittyvät liiketoimintariskit liittyvät päästökauppaan, uusiin ympäristö- ja kuluttajansuojavaatimuksiin sekä ympäristölainsäädännön muutoksiin ja niiden vaikutuksiin Outokummun kilpailukykyyn sekä sähkönhinnan nousuun ja Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään liittyviin päästökustannuksiin.

Merkittävimmät ympäristöriskit tuotantolaitoksilla liittyvät happojen käyttöön, ongelmajätteisiin ja myrkyllisiin kaasuihin, kaatopaikkoihin, maaperän tai pohjaveden pilaantumiseen sekä vaarallisten saastuttavien aineiden pitkäaikaisiin vaikutuksiin. Outokummulla on myös ympäristövastuita suljetuilla kaivoksilla ja tehdasalueilla.

Turvallisuuteen ja henkilöstöön liittyvät riskit

Turvallisuuteen ja henkilöstöön liittyvät tärkeimmät riskit ovat oman henkilöstön ja urakoitsijoiden kuolemantapauksiin ja vakaviin tapaturmiin liittyvät riskit, joilla voisi olla merkittävä vaikutus Outokummun turvallisuuskulttuuriin tai työnantajamaineeseen; avainhenkilöiden tai erityisosaamista tai erityisiä asiakassuhteita omaavien henkilöiden menetys, jolla voi olla merkittävä vaikutus Outokummun liiketoimintaan; sekä riski, että Outokumpu ei kykene houkuttelemaan, pitämään kiinni, motivoimaan, kouluttamaan tai kehittämään ammatillisesti henkilökuntaansa eri organisaatiotasolla, millä voi olla haitallinen vaikutus Outokummun liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai operatiivisiin tuloksiin.

Compliance-asioihin, rikoksiin ja maineeseen liittyvät riskit

Outokumpu toimii ympäri maailmaa, ja sen toiminnot ulottuvat monen eri lainsäädännön ja monitahoisen säätelyn toimivalta-alueille aikana, jolloin erilaiset kilpailulainsäädäntöön, korruption- ja lahjonnan vastaisiin toimiin, rahanpesun ehkäisemiseen, tietoturvan parantamiseen (mukaan lukien EU:n tietosuoja-asetus) ja kaupan rajoitteisiin liittyvät toimenpiteet, aloitteet sekä sanktiot ovat olleet maailmanlaajuisesti kasvussa. Outokumpuun kohdistuu myös henkilöstön tekemien petosten, kriittisten tutkimus- ja kehitystietojen menetyksen, väärinkäytösten sekä myyntiagenttien tai yhteisyritysten ja muiden yritysten tekemien rikkomusten riski.

Kestävään kehitykseen ja yritys vastuuseen liittyvät riskit

Outokummun tavoitteena on tunnistaa aktiivisesti, mille kestävään kehitykseen ja yritys vastuuseen liittyville asioille, mukaan lukien ihmisoikeuksiin liittyville asioille, yhtiö voi olla alttiina. Outokumpu ottaa kaikki työntekijöiden oikeuksien rikkomukset ja niihin liittyvät uhat, toimintansa täyden läpinäkyvyyden sekä ihmisoikeusasioiden noudattamisen vakavasti. Outokumpu toimii kuitenkin pääasiassa sellaisilla alueilla, joissa ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä ei pidetä suurina.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeisiä rahoitusriskejä ovat nikkelin, raudan, molybdeenin, energian ja polttoaineiden hinnanvaihtelut; valuuttamuutokset, jotka vaikuttavat euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan; Yhdysvaltain dollariin, euroon ja Ruotsin kruunuun liittyvät korkomuutokset; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit; maksuvalmiuteen ja jälleerahoitukseen liittyvät riskit; osakeomistusten arvoon liittyvät riskit; rahoitussopimusten tai muiden lainaehtojen kovenanttiriski, joka voi johtaa lainojen enneaikaiseen erääntymiseen ja maksukyvyttömyystilanteeseen; ja etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen osake- ja korkosijoitusten hintoihin liittyvät riskit sekä etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vastuiden arvostusparametreihin, erityisesti pitkiin korkoihin liittyvät riskit.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Outokummun lyhyen aikavälin riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat: yhtiön uuden vision toteuttamiseen kuten toimintavarmuuden, kilpailukyvyyn ja tuloskehityksen parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät (mukaan lukien uusien IT-järjestelmien ja prosessien toteuttaminen); ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinakehitykseen sekä kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; merkittävien rahavarojen sitoutuminen käyttöpääomaan metallien hinnannousun seurauksena; sähkön, polttoaineiden, ferrokromin, nikkelin, raudan ja molybdeenin hinnanvaihtelut; euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan vaikuttavat valuuttakurssimuutokset; osakeomistuksien arvoon liittyvät riskit; riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista; projektien toteutumiseen liittyvät riskit; riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit. Mahdolliset epäsuotuisat muutokset maailmanpolitiikassa tai -taloudessa voivat haitata merkittävästi Outokummun liiketoimintaa ja pääsyä rahoitusmarkkinoille.

Merkittävät oikeudenkäynnit

Riita oikeudesta keksintöön, Outotec vs. Outokumpu

Outotecillä ja Outokummulla oli vuodesta 2013 riita oikeudesta keksintöön, joka liittyy ferrokrominikkelin valmistusmenetelmään. 9.1.2017 yhtiöt pääsivät sopimukseen, jonka myötä osapuolet luopuvat toisiaan kohtaan esittämistään vaatimuksista. Outotec sai yksinoikeuden myydä ja lisensoida kyseistä teknologiaa ja keksintöjä sovittua, Outokummulle maksettavaa lisenssimaksua vastaan. Outokumpu säilyttää oikeutensa käyttää keksintöjä omassa liiketoiminnassaan.

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesänhoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yritys kaupan yhteydessä antamien lainojen takaisinsaantia. Espanjan Bilbaon ensimmäisen asteen tuomioistuin on hyväksynyt Outokumpua ja

kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä ovat valittaneet oikeuden päätöksestä.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni eli AST joutuivat kiistaan, joka liittyy entisen ThyssenKruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaatii noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out -prosessissa vuonna 2011. Yhtiön 23 milj. euron vaade johtuu ThyssenKrupp Italian vuonna 2006 maksamista veroeristä, joita ei seuraavina vuosina suoritettu AST:lle. Asian käsittely tuomioistuimessa on kesken.

Kilpailuviranomaisen tutkinta Saksassa

Outokummun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH sai 22.9.2016 Saksan kilpailuviranomaiselta, Bundeskartellamtilta, kirjeen, jonka mukaan meneillään oleva tutkimus mahdollisista kilpailulainsäädännön rikkomuksista menneisyydessä on laajennettu koskemaan Outokumpua. Outokumpu on tehnyt väitteistä sisäiset tutkimukset ja on sitä mieltä, että virallinen tutkimus on aiheeton.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Vuonna 2017 Outokummun osakekurssi oli korkeimmillaan 10,05 euroa ja alimmillaan 6,61 euroa (2016: korkeimmillaan 8,51 euroa ja alimmillaan 2,08 euroa). Vuoden lopussa osakekurssi oli 7,74 euroa, 9 % alle vuoden 2016 päätöskurssin (31.12.2016: 8,51 euroa). Vuonna 2017 yhtiön markkina-arvo oli 3 223 miljoonaa euroa, kun edellisvuoden lopussa se oli 3 541 milj. euroa. Osakkeen vaihto oli kaikkiaan 1 022 milj. osaketta Nasdaq Helsingissä vuoden 2017 aikana, ja osakevaihdon arvo oli 8 295 milj. euroa.

Outokummun osakepääoma pysyi ennallaan 311 milj. eurossa vuoden 2017 lopussa. Osakkeiden kokonaismäärä oli 416 374 448, ja keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden määrä 412 363 204 vuonna 2017.

Outokumpu osti 6.2.–17.2.2017 välisenä aikana 2 000 000 omaa osakettaan Nasdaq Helsingin julkisessa kaupankäynnissä maksaakseen osakepalkkio-ohjelmiansa palkkio-osakkeet omista osakkeistaan. Vuoden 2017 lopussa Outokummun hallussa oli 3 702 899 omaa osaketta.

Johdon omistamat osakkeet ja osakepalkkio-ohjelmat

31.12.2017 Outokummun hallituksen ja johtoryhmän jäsenien hallussa oli yhteensä 1 915 835 Outokummun osaketta, mikä vastaa 0,5 % kaikista osakkeista.

Outokummussa on osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä johtoryhmän jäsenille, muulle johdolle ja avainhenkilöille. Yhtiön osakeperusteiset kannustinjärjestelmät ovat suoritepohjainen osakeohjelma, rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma sekä toimitusjohtajan ja muiden avainhenkilöiden osakeosto-ohjelmat. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen vuonna 2017 luovutettiin kaikkiaan 813 066 osaketta osakeohjelmien osallistujille asetettujen tavoitteiden ja ohjelmien ehtojen mukaisesti. Outokumpu maksoi osakepalkkiot yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Suoritepohjaisessa osakeohjelmassa ja rajoitettuja osakkeita koskevassa ohjelmassa on parhaillaan käynnissä kaudet 2016–2018 ja 2017–2019, ja hallitus hyväksyi joulukuussa 2017 ohjelmien seuraavan ansaintakauden 2018–2020. Suoritepohjaisen osakeohjelman kauden 2017–2019 ansaintakriteeri mittaa Outokummun tulosta ja pääoman käytön tehokkuutta verrokkiryhmään verrattuna. Lisätietoja osakepalkkio-ohjelmista on tilinpäätöksen liitetiedossa 18.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Selvitys Outokummun hallinto- ja ohjausjärjestelmästä löytyy yhtiön verkkosivulta <http://www.outokumpu.com/fi/sijoittajat/hallinto/Sivut/default.aspx>

Varsinainen yhtiökokous

Outokumpu Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.3.2017 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2016 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden yhtiön johdolle. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2016 jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta. Hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden hankinnasta sekä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Yhtiökokous hyväksyi myös yhtiöjärjestyksen muutokset sekä nimitystoimikunnan ehdotukset hallituksen jäsenistä ja palkkioista.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi yhteensä kahdeksan. Toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi uudelleen hallituksen silloisista jäsenistä Markus Akermannin, Roberto Gualdonin, Kati ter Horstin, Heikki Malisen, Saira Miettinen-Lähteen, Jorma Ollilan ja Olli Vaartimon. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Eeva Sipilä. Yhtiökokous valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Jorma Ollilan ja varapuheenjohtajaksi Olli Vaartimon.

Muutokset hallituksessa ja johtoryhmässä

Saira Miettinen-Lähde erosi Outokummun hallituksesta 9.6.2017. Hallitus jatkaa toimintaansa seitsenjäsenisenä seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti.

Outokummun teknologiajohtaja Pekka Erkkilä jäi eläkkeelle 2.2.2017. Hän kuitenkin jatkaa neuvonantajana yhtiössä asiantuntemukseensa liittyvissä asioissa ja edustaa Outokumpua esimerkiksi Fennovoimassa ja Metallinjalostajissa.

Reeta Kaukiainen aloitti maaliskuussa 2017 Outokummun viestintä- ja sijoittajasuhdejohtajana ja johtoryhmän jäsenenä. Ennen Outokumpua hän työskenteli Accenturessa Suomen viestinnän ja markkinoinnin vetäjänä.

Johtoryhmän jäsen Maciej Gwozdz nimitettiin joulukuussa 2017 Europe-liiketoiminta-alueen johtajaksi 1.1.2018 alkaen. Tehtävä siirtyi hänelle Roeland Baanilta, joka johti liiketoiminta-alueetta vuodesta 2016.

Nimitystoimikunta

Outokummun osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljä suurinta yhtiön osakelueteloon 1.10. rekisteröityä Outokummun osakkeenomistajaa. Lisäksi Outokummun hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunnan tehtävänä on vuosittain valmistella varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista.

Outokummun neljä suurinta osakkeenomistajaa 1.10.2017 olivat Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, jotka ovat nimenneet nimitystoimikuntaan seuraavat edustajat:

- Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo
- Kansaneläkelaitoksen sijoitusjohtaja Tuula Korhonen
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Timo Ritakallio

Nimitystoimikunta antaa ehdotuksensa Outokummun hallitukselle viimeistään 31.1.2018. Nimitystoimikunnan ehdotus julkistetaan yhtiökokouksutsun yhteydessä.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Hallitus muutti Outokummun osingonjakopolitiikkaa 31.1.2018. Uuden politiikan mukaisesti maksettavien osinkojen määrä suhdannekierron aikana on 30–50 prosenttia tilikauden voitosta.

31.12.2017 emoyhtiön tilinpäätöksen mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 2 413 milj. euroa, mikä sisältää kertyneet voittovarot 289 milj. euroa.

Hallitus esittää 22.3.2018 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,25 euroa osakkeelta vuodelta 2017 ja loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarojen tilille.

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Outokumpu on muuttanut segmenttirakennettaan eriyttämällä Ferrochromen toimintasegmentiksi Europe-segmentistä 1.1.2018 lähtien. Uudessa rakenteessa Outokummulla on neljä toimintasegmenttiä – Europe, Americas, Long Products ja Ferrochrome. Vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen osavuosiselvitys laaditaan uuden raportointirakenteen mukaisesti.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Konsernin tunnusluvut

		2017	2016	2015	2014	2013
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Milj. €	6 363	5 690	6 384	6 844	6 745
- liikevaihdon muutos	%	11,8	-10,9	-6,7	1,5	48,6
- viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	96,5	96,4	96,6	96,7	96,9
Sijoitettu pääoma 31.12. ¹⁾	Milj. €	3 929	3 816	4 133	4 072	4 265
Investoinnit käyttöomaisuuteen ²⁾	Milj. €	174	164	154	127	183
- suhteessa liikevaihtoon	%	2,7	2,9	2,4	1,8	2,7
Poistot	Milj. €	216	226	302	320	332
Arvonalentumiset	Milj. €	2	26	1	27	13
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Milj. €	13	20	23	23	26
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4
Henkilöstö 31.12. ³⁾		10 141	10 600	11 002	12 125	12 561
- keskimäärin vuoden aikana ⁴⁾		10 485	10 977	11 833	12 540	13 150
Kannattavuus						
Oikaistu käyttökate	Milj. €	631	309	165	263	-87
Käyttökate	Milj. €	663	355	531	104	-165
Liiketulos	Milj. €	445	103	228	-243	-510
- suhteessa liikevaihtoon	%	7,0	1,8	3,6	-3,6	-7,6
Tulos ennen veroja	Milj. €	327	-13	127	-459	-822
- suhteessa liikevaihtoon	%	5,1	-0,2	2,0	-6,7	-12,2
Tilikauden tulos	Milj. €	392	144	86	-439	-1 003
- suhteessa liikevaihtoon	%	6,2	2,5	1,4	-6,4	-14,9
Oman pääoman tuotto ¹⁾	%	15,4	6,4	3,9	-21,8	-41,4
Sijoitetun pääoman tuotto ¹⁾	%	11,3	2,6	5,3	-5,8	-10,3
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korollinen nettovelka	Milj. €	1 091	1 242	1 610	1 974	3 556
- suhteessa liikevaihtoon	%	17,1	21,8	25,2	28,8	52,7
Nettorahoituskulut	Milj. €	127	121	149	223	310
- suhteessa liikevaihtoon	%	2,0	2,1	2,3	3,3	4,6
Korkokulut	Milj. €	92	105	130	141	210
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,5	1,9	2,0	2,1	3,1
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		1,7	4,0	9,8	7,5	neg.
Osakepääoma	Milj. €	311	311	311	311	311
Oma pääoma yhteensä	Milj. €	2 721	2 416	2 329	2 132	1 891
Omavaraisuusaste	%	46,3	40,4	39,6	33,3	21,5
Velkaantumisaste	%	40,1	51,4	69,1	92,6	188,0
Liiketoiminnan nettorahavirta ⁵⁾	Milj. €	328	389	-34	-126	34

¹⁾ Tunnusluvun laskentaperusteista muutettu vuonna 2016. Vuoden 2015 luvut oikaistu vastaavaksi. Vuosien 2014 ja 2013 lukuja ei ole oikaistu.

²⁾ Vuosien 2014 ja 2013 investoinnit käyttöomaisuuteen esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

³⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan. Vuosi 2013 raportoitu jatkuvien toimintojen osalta.

⁴⁾ Vuodet 2014 ja 2013 raportoitu jatkuvien toimintojen osalta.

⁵⁾ Vuosien 2014 ja 2013 rahavirrat esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

Taloudellisten tunnuslukujen täsmäytys

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä		2017	2016
Liikevaihto	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	6 363	5 690
- liikevaihdon muutos	Verrattuna edellisen vuoden liikevaihtoon	%	11,8	-10,9
Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Liitetieto 3. Segmentti-informaatio	Milj. €	224	204
Vienti ja ulkomaan toiminnot	Liikevaihto – Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Milj. €	6 139	5 486
- viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	Verrattuna liikevaihtoon	%	96,5	96,4
Poistot	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	216	226
Arvonalentumiset	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut ja liitetieto 8. Rahoitustuotot ja -kulut	Milj. €	2	26
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	13	20
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	0,2	0,4
Oikaistu käyttökate	Käyttökate – oikaisuiksi luokitellut erät	Milj. €	631	309
Käyttökateen oikaisut	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	31	47
Käyttökate	Liiketulos ennen poistoja ja liitetiedossa 6. esitettyjä arvonalentumisia	Milj. €	663	355
Liiketulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	445	103
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	7,0	1,8
Sijoitettu pääoma on seuraavien erien summa:				
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Korollinen nettovelka	Määritelty alla	Milj. €	1 091	1 242
Velvoitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	Konsernitase	Milj. €	337	356
Korkojohdannaisvelat (netto)	Liitetieto 20. Johdannaissojien arvot ja nimellismäärät	Milj. €	3	5
Korkovelat (netto)	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	6	11
Vähennettynä:				
Myytavina olevat varat (netto)	Konsernitase	Milj. €	-	25
Etuusperusteisiin järjestelyihin kuuluvat varat	Konsernitase	Milj. €	70	45
Lainasaamiset	Liitetieto 22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	Milj. €	-	6
Myytävässä olevat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	68	53
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti arvostettavat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	17	17
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	Konsernitase	Milj. €	73	67
Sijoitettu pääoma 31. 12.		Milj. €	3 929	3 816
Sijoitettu pääoma 31. 12. edellisenä vuonna	Määritelty yllä	Milj. €	3 816	4 133
Sijoitettu pääoma 31. 3.		Milj. €	4 075	3 973
Sijoitettu pääoma 30. 6.		Milj. €	3 991	3 905
Sijoitettu pääoma 30. 9.		Milj. €	3 830	3 815
Sijoitettu pääoma 31. 12.	Määritelty yllä	Milj. €	3 929	3 816
Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	3 928	3 928
Sijoitetun pääoman tuotto	Liiketulos / Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	11,3	2,6

Tulos ennen veroja	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	327	-13
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	5,1	-0,2
Tilikauden tulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	392	144
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	6,2	2,5
Osakepääoma	Konsernitase	Milj. €	311	311
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Oma pääoma yhteensä 31.12. edellisenä vuonna	Konsernitase	Milj. €	2 416	2 329
Oma pääoma yhteensä 31.3.		Milj. €	2 502	2 229
Oma pääoma yhteensä 30.6.		Milj. €	2 561	2 148
Oma pääoma yhteensä 30.9.		Milj. €	2 543	2 137
Oma pääoma yhteensä 31.12.	Konsernitase	Milj. €	2 721	2 416
Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	2 549	2 252
Oman pääoman tuotto	Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	15,4	6,4
Pitkkaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	698	987
Lyhytaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	505	458
Rahavarat	Konsernitase	Milj. €	112	204
Korollinen nettovelka	Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat – rahavarat	Milj. €	1 091	1 242
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	17,1	21,8
Nettorahoituskulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	127	121
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	2,0	2,1
Korkokulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	92	105
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,5	1,9
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate	Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		1,7	4,0
Varat yhteensä	Konsernitase	Milj. €	5 886	5 990
Saadut ennakot	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	8	7
Omavaraisuusaste	Oma pääoma yhteensä / (Varat yhteensä – saadut ennakot)	%	46,3	40,4
Velkaantumisaste	Korollinen nettovelka / Oma pääoma yhteensä	%	40,1	51,4
Liiketoiminnan nettorahavirta	Konsernin rahavirtalaskelma	Milj. €	328	389

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2017	2016	2015	2014	2013
Osakekohtainen tulos ^{1), 2)}	€	0,95	0,35	0,23	-1,24	-7,52
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos ^{1), 2)}	€	0,90	0,35	0,23	-1,24	-7,52
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot ^{2), 3)}	€	-	-	-	-1,27	-6,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot ^{2), 3)}	€	-	-	-	-1,27	-6,23
Rahavirta/osake ^{1), 2)}	€	0,79	0,94	-0,08	-0,36	0,26
Oma pääoma/osake ^{2), 4)}	€	6,59	5,84	5,60	5,13	14,23
Osakekohtainen osinko	€	0,25 ⁵⁾	0,10	-	-	-
Osinko/tulos	%	26,3	28,8	-	-	-
Efektiivinen osinkotuotto	%	3,2	1,2	-	-	-
Hinta/voitto-suhde (P/E)		8,15	24,31	11,85	neg.	neg.
Osakkeen kurssikehitys ⁶⁾						
Keskikurssi	€	8,11	4,51	4,49	5,16	4,64
Alin kurssi	€	6,61	2,08	2,06	3,37	3,03
Ylin kurssi	€	10,05	8,51	7,76	7,50	7,39
Kurssi kauden lopussa	€	7,74	8,51	2,73	4,77	3,55
Muutos kauden aikana ⁷⁾	%	-9,0	211,3	-42,7	34,2	-48,8
OMX Helsinki-indeksin muutos kauden aikana	%	6,4	3,6	10,8	5,7	26,5
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. €	3 223	3 541	1 138	1 987	845
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto ⁸⁾	1 000 kpl	1 021 607	955 682	1 345 515	695 235	178 989
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta ¹⁾	%	247,7	230,6	323,9	198,9	135,0
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁹⁾		412 363 204	414 411 287	415 473 976	349 558 854	132 579 577
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁹⁾		450 247 639	414 411 287	415 473 976	349 558 854	132 579 577
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ^{9), 10)}		412 671 549	413 860 600	415 489 308	415 426 724	2 077 105 460

¹⁾ Vuodet 2014 ja 2013 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

²⁾ Vuosi 2013 oikaistu kesäkuussa 2014 rekisteröidyn osakkeiden yhdistämisen mukaisesti.

³⁾ Vuosi 2013 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

⁴⁾ Vuosi 2013 laskettu osakeantioikaistun painotetun keskimääräisen osakemäärän mukaisesti.

⁵⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

⁶⁾ Vuoden 2013 osakehinnat oikaistu osakeannin ja osakkeiden yhdistämisen vaikutusten mukaisesti.

⁷⁾ Vuosi 2014 laskettu perustuen oikaistuihin vertailukelpoisiin osakehintoihin. Vuosi 2013 laskettu perustuen oikaisemattomiin vertailukelpoisiin osakehintoihin.

⁸⁾ Sisältää vain Nasdaq Helsingin kaupankäynnin.

⁹⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

¹⁰⁾ Vuotta 2013 ei ole oikaistu osakeannin ja osakkeiden yhdistämisen vaikutusten mukaisesti.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet

Osakekohtainen tulos	= $\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Rahavirta/osake	= $\frac{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Oma pääoma/osake	= $\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osakekohtainen osinko	= $\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko/tulos	= $\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}$	× 100
Efektiiivinen osinkotuotto	= $\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}$	× 100
Hinta/tulos-suhde (P/E)	= $\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
Osakkeen keskikurssi	= $\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
Osakemäärän markkina-arvo kauden lopussa	= Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa × viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeiden vaihdon kehitys	= Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana	

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Liikevaihto	3	6 363	5 690
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-5 626	-5 298
Bruttokate		736	392
Liiketoiminnan muut tuotot	6	51	88
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-74	-90
Hallinnon kulut		-219	-221
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		-13	-20
Liiketoiminnan muut kulut	6	-35	-46
Liiketulos		445	103
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	14	9	5
Rahoitustuotot ja -kulut	8		
Korkotuotot		3	4
Korkokulut		-92	-105
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		-7	-6
Muut rahoitustuotot		0	6
Muut rahoituskulut		-30	-18
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-127	-121
Tulos ennen veroja		327	-13
Tuloverot	9	64	156
Tilikauden tulos		392	144
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos	10		
Osakekohtainen tulos, EUR		0,95	0,35
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR		0,90	0,35

Tilikauden tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Tilikauden tulos		392	144
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot			
Muuntoerojen muutos		-83	-3
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-3	-2
Myytävissä olevat sijoitukset	17		
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutokset		0	5
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-	-5
Rahavirran suojaukset	20		
Rahavirran suojauksien arvonmuutokset		-1	-5
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-1	0
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	9	1	1
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	25		
Muutokset tilikauden aikana		18	-63
Uudelleenarvostukseen liittyvät verot	9	37	20
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	14	-1	0
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-32	-53
Tilikauden laaja tulos		359	91

Tilikauden laaja tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11, 13	535	504
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12, 13	2 633	2 874
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	14	73	67
Myytävinä olevat sijoitukset	17	68	53
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset		0	1
Johdannaisinstrumentit	20	1	-
Laskennalliset verosaamiset	9	295	204
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	25	70	45
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	1	2
		3 675	3 750
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21	1 380	1 232
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset		16	16
Johdannaisinstrumentit	20	43	34
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	659	687
Rahavarat	23	112	204
		2 211	2 173
Myytävinä olevat varat	5	-	67
VARAT YHTEENSÄ		5 886	5 990

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		311	311
Ylikurssirahasto		714	714
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		2 103	2 103
Muut rahastot		3	4
Kertyneet voittovarot		-409	-716
Oma pääoma yhteensä	24	2 721	2 416
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	27	698	987
Johdannaisinstrumentit	20	3	4
Laskennalliset verovelat	9	10	22
Veloitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	25	337	356
Varaukset	26	79	118
Ostovelat ja muut velat	28	34	37
		1 160	1 525
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	27	505	458
Johdannaisinstrumentit	20	37	63
Varaukset	26	14	15
Verovelat		7	12
Ostovelat ja muut velat	28	1 441	1 459
		2 004	2 007
Myytävinä oleviin varoihin liittyvät velat	5	-	43
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		5 886	5 990

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		392	144
Oikaisut			
Verot	9	-64	-156
Poistot	11, 12	216	226
Arvonalentumiset	8, 11, 12, 13	2	26
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	14	-9	-5
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	6	-16	-2
Rahoitusvarojen myyntivoitot ja -tappiot	8	0	-5
Tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	4	-22	-34
Korkotuotot	8	-1	-2
Korkokulut	8	85	94
Kurssierot		55	-4
Muut oikaisut		13	-4
		259	134
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-54	-17
Vaihto-omaisuuden muutos		-222	39
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		97	285
		-180	307
Käytetyt varaukset ja maksetut veloitteet etuusperusteisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista			
		-60	-94
Saadut korot ja osingot		3	1
Maksetut korot		-78	-94
Maksetut verot		-8	-9
Liiketoiminnan nettorahavirta		328	389

Milj. €	Liitetieto	2017	2016
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat vähennettyinä hankintahetken rahavaroilla		-	-9
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	17	-15	-14
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	12	-144	-116
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-27	-25
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettyinä veroilla ja luovutetuilla rahavaroilla	4	90	72
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	12	21	8
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	12	-
Muu investointien rahavirta		-1	3
Investointien nettorahavirta		-63	-81
Rahavirta ennen rahoitusta		264	308
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot	24	-41	-
Omien osakkeiden hankinta	24	-20	-7
Pitkäaikaisten lainojen nostot		190	369
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-541	-656
Lyhytaikaisten lainojen muutos		162	-13
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-65	-28
Muu rahoituksen rahavirta		-37	45
Rahoituksen nettorahavirta		-353	-291
Rahavarojen muutos		-89	17
Rahavarat tilikauden alussa		204	186
Rahavarojen muutos		-89	17
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-3	1
Rahavarat tilikauden lopussa	23	112	204

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Arvonmuutos-rahasto	Kumulatiiviset muuntoerot	Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Muut kertyneet voittovarat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2016		311	714	2 103	5	6	8	-92	-21	-704	2 329
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	144	144
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-	-	-	-4	-5	-43	-	0	-53
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-	-4	-5	-43	-	144	91
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	9	-7	3
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-7	-	-7
Muut	-	-	-	-	-2	-	-	-	-	2	-
Oma pääoma 31.12.2016		311	714	2 103	2	1	3	-135	-19	-564	2 416
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	392	392
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-	-	-	-1	-86	56	-	-1	-32
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-	-1	-86	56	-	391	359
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Maksetut osingot	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-41	-41
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	13	-6	7
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-20	-	-20
Muutokset omistussuosuksissa											
Kvarttolevy- ja putkitechaiden myynnit	4	-	-	-	-	-	3	8	-	-11	-
Muut	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-1	-
Oma pääoma 31.12.2017		311	714	2 103	3	0	-81	-72	-26	-232	2 721